

Provedba projekta „Mentalno zdravlje za sve“

Ana Šare, Stela Klepac-Eršćić

Zavod za javno zdravstvo Zadar, Kolovare 2, 23 000 Zadar

Sažetak Projekt „Mentalno zdravlje za sve“ provodi se s ciljem omogućavanja veće dostupnosti skrbi za mentalno zdravlje i izvanbolničko liječenje ovisnosti za korisnike iz većeg dijela županije, s naglaskom na udaljene dijelove županije opterećene niskim socioekonomskim statusom stanovnika i nizom ostalih psihosocijalnih problema. Uključuje psihosocijalni tretman i dijagnostiku osoba sa problemima mentalnog zdravlja, prevenciju mentalnih poremećaja i ovisnosti te izvanbolničko liječenje i rehabilitaciju ovisnika u Benkovcu, Biogradu n/M, Gračacu, Obrovcu, Pagu i Zadru kroz savjetovališta mentalnog zdravlja. Projekt je osmišljen kao mreža četiri povezane cjeline usmjerene na različite oblike prevencije mentalnih poremećaja (primarnu, sekundarnu i tercijarnu) s naglaskom na prevenciju ovisnosti: rad savjetovališta za mentalno zdravlje proširenog izvanbolničkim liječenjem ovisnosti i savjetovalištem za onkološke bolesnike (u suradnji s Ligom protiv raka) u šest gradova Zadarske županije; suradnja s Klubom liječenih alkoholičara - uključivanje u rad sa terapijskim grupama; suradnja s TZ „Mondo Nuovo“ i Udrugom apstinenata za pomoć pri resocijalizaciji Porat usmjerena na rehabilitaciju i resocijalizaciju ovisnika; promotivne aktivnosti; obilazak izoliranih i udaljenih mjesta Zadarske županije te ostale aktivnosti s ciljem promocije zdravlja i poticanja razvijanja i usvajanja zdravih stilova života, a u suradnji sa svim partnerskim udrugama.

Ključne riječi: Mentalno zdravlje, prevencija ovisnosti, izvanbolničko liječenje ovisnosti, rehabilitacija ovisnika, savjetovalište za mentalno zdravlje

Summary The project „Mental health for all“ is implemented in order to allow greater access to mental health care and hospital treatment of addiction for users from most of the county, with an emphasis on remote parts of the county inhabited by the population with a low socio-economic status and burdened by a number of other psychosocial problems. The project includes psychosocial treatment and diagnosis of people with mental health problems, prevention of mental disorders and addictions, as well as the outpatient treatment and rehabilitation of drug addicts in Benkovac, Biograd n/M, Gračac, Obrovac, Pag and Zadar through mental health counseling. The project is designed as a network of four connected units aimed at different forms of mental disorder prevention (primary, secondary and tertiary), with a focus on the addiction prevention: Mental health counseling expanded by outpatient addiction treatment and oncology patients counseling (in cooperation with the League Against Cancer) in six cities of Zadar county; Cooperation with the Club of treated alcoholics - involvement in work with therapeutic groups; Cooperation with TC “Mondo Nuovo” and the Association of abstainers to help re-socialization Porat, in order to facilitate rehabilitation and re-socialization of drug addicts. The project also includes implementation of activities in cooperation with all partner organizations such as visiting isolated and remote places of the Zadar County and other activities aimed at promotion of health and encouraging the development and adoption of healthy lifestyles.

Key words: Mental health, addiction prevention, outpatient addiction treatment, rehabilitation of drug addicts, mental health counseling

Uvod

Služba za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti Zavoda za javno zdravstvo Zadar se od prosinca 2009. godine, uz prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti, bavi i djelatnošću mentalnog zdravlja, a što je utemeljeno Nacionalnom strategijom suzbijanja zlouporabe opojnih droga u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2012. – 2017. godine, Akcijskim planom suzbijanja zlouporabe opojnih droga za Zadarsku županiju za razdoblje od 2012. - 2014. godine te Nacionalnom strategijom zaštite mentalnog zdravlja za razdoblje od 2011. - 2016. godine. Primarna, sekundarna i tercijarna prevencija mentalnih poremećaja i bolesti ovisnosti se tada provodila kroz usluge savjetovanja u sklopu rada Savjetovališta za mentalno zdravlje u Zadru. U 2010. godini se u Savjetovalište javilo 117 osoba zbog problema u okviru mentalnog zdravlja, a zbog povećane potrebe te nemogućnosti dolaska najugroženijih skupina u Savjetovalište za mentalno zdravlje u gradu Zadru, tijekom 2011. godine su s radom krenula savjetovališta u gradovima Gračacu, Benkovcu i Pagu, kamo je jednom u svaka 2 tjedna upućivan puni sastav stručnog tima (psihijatar/liječnik, medicinska sestra, psiholog/pedagog). U navedenoj godini se u savjetovalište javilo 208 osoba radi problema mentalnog zdravlja, dok se 2012. godine javilo 376 osoba. Iste godine je pokrenut terenski rad u dva dodatna savjetovališta, u Biogradu na Moru i Obrovcu.

Tijekom 2013. godine rad savjetovališta je proširen u sklopu projekta „**Mentalno zdravlje za sve**“. Projekt je financijski potpomognut od strane Ministarstva zdravlja iz financijskih sredstava u okviru raspoloživih sredstava iz dijela prihoda od igara na sreću u području prevencije/tretmana/liječenja/rehabilitacije ovisnosti i resocijalizacije ovisnika, s ciljem omogućavanja veće dostupnosti skrbi za mentalno zdravlje i izvanbolničko liječenje ovisnosti za korisnike iz većeg dijela Županije, s naglaskom na udaljene dijelove Županije opterećene niskim socioekonomskim statusom stanovnika i nizom ostalih psihosocijalnih problema. Naime, gradovi Benkovac, Obrovac i Gračac s pripadajućim mjestima kao područja od posebne državne skrbi dodatno su opterećena nezaposlenošću koja uzrokuje nizak socioekonomski status iz čega proizlazi čitav niz psihosocijalnih problema. Iskustvo rada Savjetovališta je pokazalo da građani tih područja nisu u mogućnosti kontinuirano putovati u Zadar radi dobivanja potrebne pomoći koju ne mogu ostvariti u svom mjestu boravka s obzirom na nedostatak stručnjaka mentalnog zdravlja u lokalnoj zajednici, izuzev liječnika obiteljske medicine koji zbog obima posla ne mogu pokriti sve potrebe. Posebnu pažnju zahtjeva i činjenica da su na tim područjima prisutne i dugoročne posljedice ratnih zbivanja: PTSP, transgeneracijsko djelovanje ratne traume, alkoholizam i druge ovisnosti, pitanja vezana za toleranciju i suživot pripadnika različitih nacionalnosti.

Približavajući usluge korisnicima, odnosno radom u Savjetovalištima Biograd n/M, Obrovac, Gračac, Pag i Benkovac, znatno se povećala dostupnost zdravstvene zaštite za očuvanje mentalnog zdravlja cjelokupne populacije, čime se ostvario cilj očuvanja mentalnog zdravlja i smanjenja socioekonomske razlike u zdravlju. Tako se u sklopu projekta „Mentalno zdravlje za sve“ u savjetovališta Službe u 2013. godini javilo 435 osoba zbog problema u okviru mentalnog zdravlja, dok je u 2014. godini bilo njih 400. 2015. godine se u savjetovalište javilo 327 osoba s problemom mentalnog zdravlja.

Svim korisnicima Službe su, u okviru Projekta, dostupne usluge psihijatrijskog pregleda, psihoterapijskog tretmana, individualnog i obiteljskog savjetovališnog tretmana, grupnog rada kroz radionice, modifikacije ponašanja, psihologijske obrade, pomaganja u rješavanju zdravstvenih potreba korisnika te uzimanje i testiranje urina na psihoaktivna sredstva. Uz to se pružaju i usluge u okviru primarne prevencije, kao što su predavanja i promotivne aktivnosti.

Sastavni dio projekta „Mentalno zdravlje za sve“ čini i suradnja sa Crvenim križem u području savjetovanja, suradnja sa Klubom liječenih alkoholičara, odnosno uključivanje u rad

s terapijskim grupama liječenih alkoholičara i suradnja s Terapijskom zajednicom „Mondo Nuovo“ i Udrugom apstinenata za pomoć pri resocijalizaciji Porat koja je usmjerena na rehabilitaciju i resocijalizaciju ovisnika. Savjetovališta djeluju kroz intenzivnu suradnju s osnovnim i srednjim školama, odnosno stručnim suradnicima istih i suradnju sa CZSS-om.

1. Ciljevi projekta

Opći ciljevi:

1. Smanjiti incidenciju novooboljelih od mentalnih bolesti i bolesti ovisnosti i smanjiti godine života provedene izvan sustava liječenja kod osoba na zemljopisnom području provedbe projekta.
2. Povećati dostupnost zdravstvenih usluga u izdvojenim dijelovima Zadarske županije.
3. Suzbijati i sprječavati pojave ovisnosti među djecom i mladima te rizičnog ponašanja djece i mladih.
4. Unaprijediti provedbu liječenja, rehabilitacije i resocijalizacije ovisnika.

Specifični ciljevi:

1. Pružiti usluge savjetovanja u cilju očuvanja mentalnog zdravlja i prevencije ovisnosti (Savjetovališta) na zemljopisnom području provedbe projekta.
2. Pružiti usluge liječenja ovisnosti i rehabilitacije ovisnika o alkoholu i drogama na zemljopisnom području provedbe projekta.
3. Smanjiti socioekonomske razlike u dostupnosti zdravstvenih usluga.
4. Pružiti usluge edukacije, informiranja i promoviranja u cilju očuvanja i unapređenja mentalnog zdravlja i prevencije ovisnosti za sve dobne skupine
5. Poboljšati suradnju s lokalnom samoupravom, predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama.
6. Unaprijediti suradnju s udrugama i institucijama koje se bave prevencijom i rehabilitacijom ovisnika.
7. Osigurati primjenu najsuvremenijih stručnih metoda provođenja prevencije, liječenja i rehabilitacije putem stalnog stručnog usavršavanja stručnjaka u zdravstvenom sustavu uključenih u sustav suzbijanja zlouporabe droga i drugih ovisnosti te za rad u području ovisnosti i mentalnog zdravlja.

2. Opis projekta

Projekt je osmišljen kao mreža četiri povezane cjeline usmjerene na različite oblike prevencije (primarnu, sekundarnu i tercijarnu) mentalnih poremećaja sa naglaskom na prevenciju ovisnosti:

1. Rad savjetovališta za mentalno zdravlje proširenog izvanbolničkim liječenjem ovisnosti i savjetovalištem za onkološke bolesnike (u suradnji s Ligom protiv raka) u šest gradova Zadarske županije.
2. Suradnja s Klubom liječenih alkoholičara; uključivanje u rad s terapijskim grupama.
3. Suradnja sa TZ „Mondo Nuovo“ i Udrugom apstinenata za pomoć pri resocijalizaciji Porat usmjerena na rehabilitaciju i resocijalizaciju ovisnika.
4. Promotivne aktivnosti, obilazak izoliranih i udaljenih mjesta Zadarske županije i ostale aktivnosti s ciljem promocije zdravlja i poticanja razvijanja i usvajanja zdravih stilova života, a u suradnji sa svim partnerskim udrugama.

3. Rad savjetovališta za mentalno zdravlje prošireno izvanbolničkim liječenjem ovisnosti i savjetovalištem za onkološke bolesnike (u suradnji s Ligom protiv raka) u šest gradova Zadarske županije

Primarna, sekundarna i tercijarna prevencija mentalnih poremećaja i bolesti ovisnosti provodi se kroz usluge savjetovanja (stručni tim: psihijatar/liječnik, medicinska sestra, psiholog/pedagog) i preventivne aktivnosti (predavanja, radionice) u sklopu rada Savjetovališta za mentalno zdravlje i izvanbolničko liječenje u gradovima Zadru, Benkovcu, Biogradu na Moru, Gračacu, Obrovcu i Pagu s pripadajućim mjestima.

Savjetovališta su namijenjena djeci i mladima s rizičnim oblicima ponašanja, eksperimentatorima konzumacije droga, djeci i mladima s poteškoćama u učenju i/ili ponašanju i njihovim obiteljima, odraslim osobama u riziku i socijalno ugroženim pojedincima/obiteljima, onkološkim bolesnicima i njihovim obiteljima te konzumentima i ovisnicima u procesu odvikavanja i rehabilitacije.

3.1. Rad s djecom i mladima s rizičnim oblicima ponašanja, eksperimentatorima konzumacije droga, djecom i mladima s poteškoćama u učenju i/ili ponašanju i njihovim obiteljima

Stručni tim upućuje se tri do četiri puta mjesečno u savjetovališta u Benkovcu, Biogradu, Gračacu, Obrovcu i Pagu i dva do tri puta tjedno u savjetovalište u gradu Zadru kako bi se pružile usluge individualnog savjetovališnog tretmana, rada na modifikaciji ponašanja, obiteljskog savjetovališnog tretmana, psihologijskog testiranja, testiranja urina i sl.

Savjetovališta djeluju kroz intenzivnu suradnju s osnovnim i srednjim školama, odnosno stručnim suradnicima i liječnicima školske medicine koji djecu i adolescente s problemima u ponašanju/učenju upućuju u savjetovališta. Naime, sukladno preporukama Nacionalne strategije za zaštitu mentalnog zdravlja u suradnji s timovima školske medicine, Služba za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti i mentalno zdravlje od školske godine 2011./2012. provodi projekt *Screeninga* učenika sedmih razreda, putem kojega se metodom anketiranja provodi probir djece kojim se otkrivaju rizici za razvoj poteškoća mentalnog zdravlja. Dobiveni rezultati se procjenjuju od strane liječnika školske medicine, stručnog suradnika škole i stručnog suradnika Službe, kako bi se učenici za koje je utvrđen rizik, po potrebi sa svojim roditeljima uključili u tretman Savjetovališta za mentalno zdravlje, odnosno kako bi se ranom intervencijom kompenzirali ili korigirali problemi u ponašanju i emocionalne poteškoće koji su ujedno i najčešći razlog dolaska u savjetovališta.

Nadalje, u osnovnim školama Zadarske županije se već šestu školsku godinu provodi **program „Trening životnih vještina“** u VI i VII razredima, a čija je svrha primarna prevencija ovisnosti, odnosno zaštita mentalnog zdravlja. Služba za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti i mentalno zdravlje Zavoda za javno zdravstvo Zadar nositelj je projekta, a financiran je od strane Zadarske županije, Grada Zadra i ZZJZ. Program je u cijelosti preuzet od Nastavnog Zavoda za javno zdravstvo Primorsko goranske županije (u daljnjem tekstu NZZJPGŽ), autor programa je Dr. Gilbert J. Botvin, a provedba programa uključuje edukaciju stručnih suradnika i razrednika te radionica za učenike šestih i sedmih razreda, praćenje programa putem evidencijskih listova za voditelje te anketiranje učenika i statističku analizu dobivenih rezultata. Program se sastoji od 13 radionica životnih vještina za učenike šestih razreda i 10 radionica za učenike sedmih razreda, a usmjeren je na glavne socijalne i psihološke čimbenike koji potpomažu početak eksperimentiranja s drogama te na razvoj važnih osobnih i socijalnih vještina. Ne samo da je dokazano da utječe na rizične i zaštitne faktore povezane sa zluporabom sredstava ovisnosti, već je to i jedan od rijetkih

preventivnih programa za koji je dokazano da smanjuje uporabu duhana, alkohola i drugih droga. Program se pokazao korisnim ne samo u prevenciji rizičnih ponašanja kod djece već i u boljoj suradnji i komunikaciji s djelatnicima škola. S obzirom da se u sklopu Treninga životnih vještina provodi kontinuirano anketno ispitivanje, na temelju dobivenih podataka se vrši i procjena zlorabuse sredstava ovisnosti kod djece sa zemljopisnog područja provedbe projekta.

Od školske godine 2012./2013. Služba za prevenciju ovisnosti, u suradnji sa Službom za epidemiologiju Zavoda za javno zdravstvo Zadar, sudjeluje u provedbi projekta „**Zdrav za 5**“, koji je pokrenut temeljem potpisanog protokola između Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske, Ministarstva zdravlja Republike Hrvatske, Ministarstva zaštite okoliša i prirode Republike Hrvatske te Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske. Cilj projekta je zajedničko djelovanje na području prevencije ovisnosti te podizanje razine javnozdravstvene svijesti kod djece osnovnoškolskog i srednjoškolskog uzrasta. Program projekta se temelji se na programu SAM Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Primorsko - goranske županije i Policijske uprave primorsko - goranske, a obuhvaća područja zlorabuse i ovisnosti o alkoholu i opojnim drogama te kocki/igrama na sreću. Sukladno reviziji Projekta u školskoj godini 2013./2014., zbog organizacijskih i izvedbenih poteškoća u realizaciji provedbe planiranog programa na razini države, svaki zavod za javno zdravstvo područne samouprave samostalno (u konzultacijama s ostalim dionicima projekta: MUP-om i stručnim suradnicima u školama) odlučuje o nastavku i obliku sudjelovanja u projektu prema identificiranim potrebama u svojoj zajednici te u skladu s procjenama vlastitih kapaciteta i plana rada za godinu koja slijedi. Sukladno toj odluci, tijekom iste školske godine održane su edukacije stručnih suradnika osnovnih i srednjih škola u suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje i MUP-om za samostalnu provedbu modula prevencije ovisnosti u okviru nastavnog plana i programa zdravstvenog odgoja. Na području Zadarske županije, već četvrtu godinu za redom, a u sklopu projekta „Mentalno zdravlje za sve“, u organizaciji i provedbi predavanja sudjeluju djelatnici Zavoda za javno zdravstvo Zadar s predavanjima na teme ovisnosti i zlorabuse alkohola i droga i ovisnosti o igrama na sreću. Djelatnici Službe za epidemiologiju i Službe za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti i mentalno zdravlje provode predavanja u svim osnovnim i srednjim školama Zadarske županije (osmim razredima osnovnih škola te prvim i drugim razredima srednjih škola).

Zbog porasta incidencije ovisnosti o internetu posljednjih godina, posebice o igrama, društvenim mrežama i ostalim internetskim sadržajima, djelatnici Službe za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti i mentalno zdravlje od šk. godine 2014./2015., u suradnji sa stručnim suradnicima i ostalim djelatnicima srednjih škola zadarske županije, provode predavanja na temu „**Ovisnosti o internetu**“. Svrha navedene aktivnosti je podizanje svijesti o štetnosti prekomjerne upotrebe interneta kod učenika prvih i drugih razreda srednjih škola, kako bi se doprinijelo prevenciji nastanka ovisnosti o internetu, a posljedično tome i negativnom utjecaju na socijalnu, fizičku i mentalnu dobrobit mladih zadarske županije.

U svrhu prevencije i suzbijanja nasilja među učenicima osnovnih škola zadarske županije, djelatnici Službe za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti i mentalno zdravlje u suradnji sa stručnim suradnicima i nastavnicima osnovnih škola zadarske županije od šk. godine 2015./2016. također provode radionice pod nazivom „**Vršnjačko nasilje**“ među učenicima šestih, sedmih i osmih razreda osnovnih škola. Navedena aktivnost se sastoji od sveukupno tri radionice koje se provode u okviru četiri školska sata, a usmjerene su na stjecanje vještina prepoznavanja svih vrsta vršnjačkog nasilja, stvaranje empatije među učenicima u razrednom i školskom okruženju te učenje učinkovitih reakcija na pojavu nasilja.

3.2. Rad s odraslim osobama u riziku i socijalno ugroženim pojedincima/obiteljima

Stručni tim se upućuje tri do četiri puta mjesečno u savjetovaništa u Benkovcu, Biogradu, Gračacu, Obrovcu i Pagu te dva do tri puta tjedno u Savjetovanište u gradu Zadru, čime su obuhvaćeni korisnici iz većeg dijela Županije, s naglaskom na udaljene dijelove opterećene niskim socioekonomskim statusom stanovnika, odnosno na korisnike kojima dolazak na savjetovanje u Zadar zahtjeva veće materijalno opterećenje. U sklopu Savjetovaništa se pružaju usluge psihijatrijskog pregleda, psihoterapijskog tretmana, individualnog i obiteljskog savjetovanišnog tretmana, grupnog rada kroz radionice, modifikacije ponašanja, psihologijske obrade, pomaganja u rješavanju zdravstvenih potreba te uzimanja i testiranja urina na psihoaktivna sredstva. Također se kroz suradnju sa CZSS-om održavaju kontinuirani kontakti vezani za obitelji s kompleksnom i višestrukom psihosocijalnom problematikom (provođenje nadzora) i mogućnost njihovog uključivanja u tretman savjetovaništa.

3.3. Rad s onkološkim bolesnicima i njihovim obiteljima

U okviru Savjetovaništa za mentalno zdravlje djeluje i Savjetovanište za onkološke bolesnike i njihove obitelji u suradnji s Ligom za borbu protiv raka i udrugom Europa Donna. U tretman, koji uključuje individualno i obiteljsko savjetovanje, informiranje, psihološku podršku, rad u grupama i psihijatrijski tretman, mogu se uključiti pacijenti kojima je dijagnosticiran karcinom, pacijenti koji su trenutačno uključeni u tretman liječenja ili su ga završili i/ili članovi njihove obitelji ili druge bliske osobe.

3.4. Rad s konzumentima i ovisnicima u procesu odvikavanja i rehabilitacije

U gradovima Benkovcu, Biogradu n/M, Gračacu, Obrovcu i Pagu, rad Savjetovaništa se dodatno proširio izvanbolničkim tretmanom ovisnika sa tih područja u za to posebno određenim terminima (odvojenima od rada sa djecom i mladima). Mogućnost obavljanja kontrolnih pregleda ovisnika (koji su također lošeg imovinskog stanja, često nezaposleni ili povremeno rade na crno) pruža kvalitetniju skrb u navedenim udaljenijim mjestima.

3.5. Suradnja sa Klubom liječenih alkoholičara; uključivanje u rad sa terapijskim grupama.

U sklopu projekta ostvarena je suradnja sa Klubom liječenih alkoholičara (KLA) Zadar u obliku pružanja psihoterapijskog i savjetodavnog rada sa osobama koje imaju problema sa alkoholom te njihovim obiteljima. Važnost suradnje se temelji na sve većoj potražnji samih korisnika te na nedovoljnom broju Klubova na području grada i Županije. U suradnji s Odjelom psihijatrije OB Zadar i KLA Zadar formiraju se terapijske grupe osoba s problemom ovisnosti o alkoholu i članovima njihovih obitelji koji u prijelaznom periodu u službi uz psihosocijalni i psihoterapijski rad uz održavanje apstinencije, uče i prihvaćaju nove oblike ponašanja u kojem neće konzumirati alkoholna pića te nastoje uspostaviti harmoničan odnos u obitelji (po potrebi se organiziraju grupe i u drugim gradovima provedbe projekta). Suradnja se očituje i kroz sudjelovanje u praktičnom radu sa grupama KLA i pružanje stručnog tretmana korisnicima od strane djelatnika službe educiranima za ovakav oblik rada.

3.6. Suradnja s TZ „Mondo Nuovo“ i Udrugom apstinenata za pomoć pri resocijalizaciji Porat usmjerena na rehabilitaciju i resocijalizaciju ovisnika

Razlog suradnje s TZ Mondo Nuovo i Udrugom apstinenata za pomoć pri resocijalizaciji Porat je unapređenje psihosocijalne rehabilitacije ovisnika koja je preduvjet za njihovu potpunu afirmaciju u društvu, a samim time i sprječavanje diskriminacije i recidivizma. Proces upućivanja ovisnika provodi se njihovim praćenjem i prihvatom po završetku programa kroz neki oblik tretmana (grupe apstinenata po uzoru na KLA) i motivacijskim radionicama kroz koje se ovisnici informiraju o radu TZ-a i podržavaju u donošenju odluke o ulasku u TZ. Praćenje upućenih ovisnika ostvaruje se kroz posjete i potrebit tretman liječnika i stručnih suradnika Službe (liječnički pregled, dijagnostika, savjetovanje). U suradnji s Udrugom Porat održavaju se razgovori s ovisnicima i članovima obitelji, predstavljanje načina rada terapijskih zajednica, iznošenje osobnog iskustva boravka u terapijskoj zajednici od strane članova udruge Porat i voditelja te svjedočenja vlastitim primjerom o uspješnosti liječenja. Ovisnicima se također pruža praktična pomoć prilikom izrade liječničkih nalaza i potrebnih dokumenata, a po potrebi se omogućuje pratnja tijekom odlaska u bolnicu radi izrade liječničkih nalaza. Pomaže im se pri rješavanju sudskih problema, pruža im se podrška u odluci za odlazak na liječenje, obavljaju se telefonski dogovori o detox programima i/ili terapijskim zajednicama, o dolasku ovisnika i datumu prijema te se osigurava pratnja ovisniku do terapijske zajednice prilikom odlaska na liječenje. Ostvaruje se i suradnja sa Crvenim križem Zadarske županije na području promocije zdravog načina života, prevencije bolesti ovisnosti, rehabilitacije i resocijalizacije ovisnika te na programu smanjenja štete od posljedica ovisničkog ponašanja (aktivnosti usmjerene na sprečavanje širenja HIV/AIDS-a i hepatitisa B i C te unapređenje i omogućavanje aktivnog liječenja bolesti ovisnosti s konačnim ciljem potpune resocijalizacije ovisnika).

4. Promotivne aktivnosti, obilazak izoliranih i udaljenih mjesta Zadarske županije i ostale aktivnosti s ciljem promocije zdravlja i poticanja razvijanja i usvajanja zdravih stilova života, a u suradnji sa svim partnerskim udrugama.

Projekt se promiče i prezentira kroz promotivne aktivnosti usmjerene na unapređenje i očuvanje mentalnog zdravlja, zdravih stilova života, prevenciju mentalnih poremećaja (što je mentalno zdravlje, kakvi su mentalno zdravi ljudi, savjeti za očuvanje i jačanje mentalno zdravlja, učenje tehnika relaksacije) uz uključivanje udruga u izradu promotivnih materijala projekta (izrada letaka, brošura, plakata, Internet stranice, priručnika,..) i obilazke udaljenijih mjesta županije (otoci i udaljenija mjesta u zaleđu), održavanje predavanja, radionica i prezentacija svih aktivnosti putem medija. Posebna važnost pridaje se obilježavanju važnih datuma kojima se promovira zdravlje i prevencija ovisnosti diljem županije (Međunarodni dan borbe protiv ovisnosti, Mjesec borbe protiv ovisnosti, Svjetski dan nepušenja, Svjetski dan mentalnog zdravlja, Svjetski dan borbe protiv alkoholizma...). Navedene aktivnosti održavaju se u suradnji sa drugim službama Zavoda za javno zdravstvo, lokalnom samoupravom, partnerskim udrugama, Obiteljskim centrom, Crvenim križem, Caritasom, udrugom Porat i svim ostalim relevantnim institucijama (zdravstvenim i obrazovnim) kao i s nevladinim udrugama koje se bave ovisnošću i mentalnim zdravljem.

4.1. Fotografije promotivnih aktivnosti provedenih u okviru projekta „Mentalno zdravlje za sve“

Slika 1. Obilježavanje dana borbe protiv zlouporabe droga – Edukativna predstava „Lucijina priča“

Slika 2. Javnozdravstvena akcija – obilježavanje Svjetskog dana zdravlja

Slika 3. Obilježavanje mjeseca borbe protiv ovisnosti

Slika 4. Kreativni rad izrađen u sklopu Treninga životnih vještina (učenici OŠ Biograd)

